

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
Minister voor Klimaat en Energie R.A.A. Jetten
Directoraat-generaal Klimaat en Energie Directie Realisatie Energietransitie
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
Minister Infrastructuur en Waterstaat M.G.J. Harbers
Postbus 20901
2500 EX Den Haag

Utrecht, 25 november 2022

Betreft: Coalitie NWEA en Offshore Havens van Nederland
Transitie loopt vast - investeringen in havens noodzakelijk

Geachte minister Jetten en minister Harbers,

Windenergie is de transitieleider in ons nieuwe energiesysteem. In 2031 staat er 21 Gigawatt op de Noordzee en we groeien door naar 70 Gigawatt in 2050.

Onze havens spelen hierbij een cruciale rol. Zij faciliteren op dit moment de aanleg van de eerste windparken en aansluitingen op zee. Om de enorme groei te faciliteren zal de haveninfrastructuur versterkt moeten worden, de energietransitie loopt anders letterlijk vast.

We kunnen geen funderingen aanleggen, windturbines installeren en kabels leggen zonder dat de Nederlandse havens een *upgrade* krijgen. In en bij de havens moet bovendien meer fysieke ruimte komen om de aanleg van de windparken te kunnen realiseren.

Enkele voorbeelden

- Havenkades moeten worden aangepast en uitgebreid;
- Er moet een infrastructuur komen in onze havens voor permanent onderhoud van de windparken, denk aan scheepsbewegingen en aan O&M (Operations & Maintenance). Het gaat hier, naast uiteraard extra kadelenkte en ruimte, ook bijvoorbeeld om gebouwen, communicatie- en monitoringapparatuur.
- In de omgeving van de havens op niet watergebonden terrein is ruimte nodig voor elektrolyzers, warmteboilers en accu's.
- Waterstof moet opgeslagen worden om daarna verder ons land in te worden gebracht, deze opslagruimte moet ook ruimtelijk worden ingepast;

Naast fysieke ruimte gaat het ook over andere ruimte en bijbehorende investeringen welke gevraagd worden aan havens met betrekking tot verduurzaming en de energietransitie. Denk hierbij bijvoorbeeld aan walstroom en aan schone brandstoffen. Het kan natuurlijk niet zo zijn dat we straks schone energie opwekken op zee, maar vervuilend naar de windparken varen.

In kleinere havens is dit misschien nog een nijpender probleem, vanwege de ruimte die benodigd is voor activiteiten, fysiek en in het kader van veiligheidscirkels en vergunningsruimte. Van deze havens, zeker ook op het gebied van O&M wordt veel gevraagd.

Dit Nederlandse initiatief sluit aan bij de offshore windhaven agenda van Wind Europe en het Offshore Wind Ports Platform.

Onze havens staan klaar om de uitdaging aan te gaan, maar zij kunnen deze immense operatie niet alleen tot een succes maken. Er zijn forse investeringen nodig en er moet veel meer fysieke ruimte komen binnen en mogelijk buiten het huidige havengebied. Havens moeten geschikt zijn en blijven voor de installatieschepen.

Daarbij rekenen wij op uw steun. De directies Havens van Nederland nodigen u van harte uit hierover van gedachten te wisselen.

Windenergie op zee is uitgegroeid tot transitieleider. Het succes van de energietransitie is echter alleen mogelijk als er een sterke haveninfrastructuur is. Die ontbreekt nu en dat zal leiden tot het niet tijdig behalen van de doelstellingen van uw kabinet.

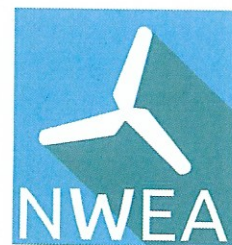
Wij stellen het daarom op prijs om samen met u een gedegen inventarisatie te maken van wat er nodig is om de energietransitie op zee tot een succes te maken. Dat begint wat ons betreft met een goed gesprek.

Met energieke groet,

Namens de directie Havens van Nederland en IRO

Drs. Jan Vos
Voorzitter Nederlandse WindEnergie Associatie (NWEA)

Nederlandse WindEnergie Associatie
Netherlands Wind Energy Association
Arthur van Schendelstraat 550
3511 MH Utrecht

GRONINGEN SEAPORTS

Groningen Seaports (havens Delfzijl en Eemshaven)
Drs. Cas König
CEO

North Sea Port
Drs. Daan Schalck
CEO

Port of Amsterdam

Havenbedrijf Amsterdam
Drs. Koen Overtoom
CEO

**PORT OF
DEN HELDER**

Port of Den Helder
Drs. Jacoba Bolderheij
CEO

**Port of
Rotterdam**

Havenbedrijf Rotterdam
Drs. Allard Castelein
CEO

Port of IJmuiden

Zeehaven IJmuiden – Amsterdam IJmuiden
Offshore Ports
Drs. Peter van de Meerakker
CEO

IRO
Ir. Mark Heine
Voorzitter